

Април – цъфтежните пръскания са важен елемент от растителнозащитната верига при овощните култури

Автор(и): проф. д.с.н Иванка Лечева; проф. Мария Боровинова

Дата: 22.04.2019 Брой: 4/2019

Средната месечна температура през април за повечето овощарски райони на страната е между 10 и 14°C, а месечната сума на валежите е от 60 до 70 л/кв.м. Според дългосрочната прогноза през април 2019 г. в началото на месеца, необичайно за сезона, лимитиращ фактор за развитието на есенните посеви и засетите пролетни култури в голямата част от полските райони ще бъде дефицитът на влага в горните почвени слоеве. През второто и третото десетдневие агрометеорологичните условия ще бъдат с повишена динамика. Развитието на земеделските култури ще се осъществява с умерени темпове, при температури близки до климатичните норми. Очакваните валежи, около и под нормата, ще подобрят влагозапасите предимно в 50 cm слой.

През април овощните видове в отделните райони на страната са в различни фенофази: “миши уши”, “бял бутон”, “цъфтеж”.

При **ябълката** във фаза “миши уши” се извършва първото предцъфтежно пръскане срещу струпясването и брашнестата мана с една от следните фунгицидни смеси: Бордолезов разтвор 1 % + Байфидан 250 ЕК – брашнеста мана 0,015%, Шампион ВП – 0,3 % + Байфидан 250ЕК– 0,015%,

Фунгуран ОН 50ВП – 0,3% + Байфидан 250 ЕК – 0,015%. Сортите, устойчиви на струпясване, трябва да се пръскат само с Байфидан 250 ЕК – 0,015%. Посочените фунгицидни смеси са за предпочитане за предцъфтежните пръскания във връзка с предотвратяване появата на резистентност при гъбата, причиняваща струпясването *Venturia inaequalis*. Подходящи за предцъфтежните пръскания срещу струпясването са и фунгицидите Манфил 75ВП – 320г/дка, Каптан 80 ВГ - 150-180 г/дка, Полирам ДФ – 0,2%, Санкоцеб 80ВП – 200г/дка, Тирам 80ВГ – 0,3% (валиден до 30.04.2019), Фолпан 80 ВДГ – 0,15%. За едновременно борба и срещу брашнеста мана тези фунгициди също трябва да се комбинират с Байфидан 250 ЕС - 0,015%. Сортът Златна превъзходна е чувствителен на ръждивост по плодовете, а медните препарати я увеличават, което налага използване на други фунгициди при този сорт. Подходящ са Каптан 80 ВГ – 150-180 г/дка, който успешно може да се използва за предцъфтежните пръскания при Златна превъзходна, а така също и при останалите сортове, които са чувствителни на ръждивост по плодовете.

Сортите, устойчиви на струпясване - Прима, КООП- 10, Флорина, Либърти, Пионер, Макфрий, Пилот, Топаз, Новамак, Сава, Рубинола, Джонафрий, Джонатан и др., да се пръскат само срещу брашнеста мана с Байфидан 250 ЕС - 0,015% или Систан екозом – 60-185 мл/дка.

Второто предцъфтежно пръскане при ябълката се провежда във фаза “цветен бутон”. Използват се същите фунгицидни смеси и фунгициди, както при първото. В градини, където има висока плътност на ябълкова плодова оса - 2-3 броя възрастни на 100 стръскани клонки, към фунгицидния разтвор се добавя един от инсектицидите: Децис 2,5 ЕК – 0,03% или Метеор – 60-90 мл/100 л вода. За овощари, които нямат възможност да направят стръскване, биха могли да се ориентират евентуално от повреди, които са установили миналата година по плодовете или са наблюдавали окапване на повредени от осата завръзи. Посочените два инсектицида са подходящи и за борба срещу мъхнатия бръмбар в млади ябълкови градини, които са в период на начално плододаване и при много висока плътност мъхнатия бръмбар може изцяло да унищожи реколтата.

При ябълката през април се провежда и цъфтежното пръскане, което е много важно за предпазване на цветовете от струпясване. През години с чести превалявания и висока атмосферна влажност при чувствителните на струпясване сортове се получават масови заразявания, в резултат на което цветовете окапват и тези повреди много често остават незабелязани и стопаните ги отдават на други причини. Това пръскане е насочено и срещу брашнестата мана и кафявото гниене.

За цъфтежното пръскане се използва един от следните фунгициди: Систан 20 ЕВ – 24 мл/вода (24 - 42 мл/дка), Строби ДФ, Дискус ДФ-0,02%, Флинт макс 75 ВП – 0,02%, Хорус 50ВП – 0,03%, Шавит Ф 72 ВДГ – 0,2% или комбинацията Строби ДФ, Дискус ДФ – 0,02% + Делан 700 ВДГ – 0,035%.

При **крушата** се провежда само едно предцъфтежно пръскане. То е насочено срещу струпясването, крушовите листни бълхи, крушовата дървеница и крушовата плодова оса. Срещу струпясването се използва един от фунгицидите: Бордолезов разтвор – 1%, Фунгуран ОН 50ВП – 150-200 г/дка, Шампион ВП – 0,3%, Каптан 80 ВГ – 0,2%, Дитан М- 45 – 200 г/дка, Бордо микс 20ВП – 375-500г/дка. При висока плътност – 2-3% розетки с колонии на обикновената крушова листна бълха, към фунгицидния разтвор се добавя един от инсектицидите: Вазтак нов 100 ЕК-0,02%, Децис 2,5 ЕК– 0,03%, Масай ВП – 25 г/дка, Протеус О – Т 0,05 – 0,06%, Суми алфа 5ЕК/Сумицидин 5ЕК/Оазис 5 ЕК -0,03%, Синеис 480СК – 30-43,7 мл/дка. Цъфтежното пръскане при крушата е насочено срещу струпясването и кафявото гниене и се използват фунгицидите, посочени за цъфтежно пръскане на ябълката.

В този период **юлята** се пръска срещу загиване на завръзите. Първото пръскане срещу тази гъбна болест се провежда във фаза “цветен бутон”, а второто - по време на цъфтежа. За първото пръскане най-добре е да се използва Бордолезов разтвор- 1% или Шампион ВП - 0,3%, а за цъфтежното -

Хрус 50ВП – 0,03%, или Луна експирианс – 20-75 мл/дка.

Във фаза цветен бутон **сливовите** се пръскат срещу сливова плодова оса при плътност 3-5 оси средно на дърво, установени при стръскване. Използват се Децис 2,5 ЕК-0,05% или Суми алфа 5ЕК – 0,02%. Ако е пропуснато това пръскане или при много висока плътност на осата, борба срещу този неприятел може да се проведе и непосредствено след цъфтежа, когато 70% от венчелистчетата са покафеняли, но не са окапали - при установени 5% повредени завръзи.

При младите **плододаващи костилкови видове** във фаза “цветен бутон” се пръска срещу мъхнатия бръмбар, който при много висока плътност може да унищожи напълно цветовете. За борба срещу него при овощните няма одобрен инсектицид, но може да се използват - Децис 2,5ЕК – 0,03% , Карате зеон 5 КС – 0,02%, Дека ЕК – 30 – 50 мл/дка.

При всички **костилкови овщни видове** през април обикновено се извършват цъфтежни пръскания за борба срещу кафявото гниене. Ефикасни фунгициди срещу това заболяване са: Луна експирианс – 20-75 мл/дка, Хорус 50ВГ – 0,045%, Сигнум ВГ – 30г/дка, Делан 700 ВДГ – 0,05%, Тирам 80 ВГ – 0,3%.

Повечето от отглежданите у нас кайсиеви и вишневи сортове са чувствителни на кафяво гниене и при влажна пролет и по-продължителен цъфтеж при тях трябва да се направят две цъфтежни пръскания. Първото - в началото на цъфтежа, а второто - 8-10 дни след първото.

Цъфтежните пръскания да се провеждат сутрин, когато няма летеж на пчели. Използваните фунгициди не са токсични за пчелите, но те трябва да бъдат предпазени от струята при пръскането и от вмирсване с фунгициди.

Ягодовите насаждения преди цъфтежа се пръскат с Бордолезов разтвор - 1% или Шампион ВП – 0,3% в комбинация с Карате зеон 5 КС - 0,02% или Калипсо 480 СК – 0,02% за опазването им от листни петна (бели и червени) и хоботници. Прагът на икономическа вредност за ягдовото-малиново хоботниче е 11% повредени пъпки/кв.м или 15% повредени растения, а за ягодовия стъблен хоботник е 5 броя повредени цветоноси/листни дръжки/кв. По време на цъфтежа ягодовите растения трябва да се третират срещу сивото гниене с: Топсин М 70ВДГ – 0,12%, Тирам 80ВГ – 0,3% или Шавит Ф 72ВДГ – 0,2%.

При **малината**, когато младите издънки достигнат височина 15-20 см, се пръска с Бордолезов разтвор - 1% или Шампион ВП – 0,3% срещу петносване при пъпките (дидимела) и засъхване на летораслите (кониотириум).